

ÖREBRO SLOTT

FRÅN ENGELBREKT
TILL SPÖKET LABAN

Från stenhus till konungaslott

Riktigt hur gammalt slottet är vet ingen. Troligen var slottets äldsta del ett medeltida stenhus som senare kompletterades med ett över 30 meter högt försvarstorn. Tornet omgavs av en sju meter hög och tre meter tjock ringmur. Mer säkert vet man att en större borg kom till i mitten av 1300-talet, borgen som kallades Örebrohus.

Fram till 1568 belägrades borgen totalt nio gånger. 1434 intogs Örebrohus av Engelbrekt. Andra som lyckades med den svåra uppgiften att erövra slottet var den danske kungen Kristian II, även känd som "Kristian Tyrann" och Gustav Vasa, som på sin marsch mot tronen 1522 efter nio månaders belägring lyckades inta den illa åtgångna borgen.

Hertigens renässansslott

Även om Gustav Vasa aldrig lät bygga om Örebrohus, var både Örebro och borgen viktiga under hans regentid. Kyrkomötet i Örebro 1529 anses vara en milstolpe på vägen mot ett protestantiskt Sverige och på nyåret 1540 infördes i praktiken arvriket vid en ceremoni i den dåvarande Rikssalen. Vid Gustav Vasas död tjugo år senare ärvdes Örebrohus av yngste sonen Hertig Karl, senare kung Karl IX som 1573 inledde en omfattande om- och tillbyggnad som var färdig först 1625, alltså drygt 50 år senare. Sina förebilder hämtade han från de renässansslott han besökt under sina resor i bland annat Frankrike. Den gamla medeltidsborgen förvandlades till ett praktfullt renässansslott med en huvudbyggnad lika hög som det gamla tornet. Slottet försågs med ett kraftigt kanontorn i varje hörn och putsades i en gulvit ton och dekorerades rikligt. Vid ingången uppfördes ett kraftigt porttorn och en vindbrygga och runt hela slottet gick en ringmur som än idag finns delvis bevarad på slottets norra sida. Redan innan slottet var helt färdigbyggt hamnade det återigen i centrum. Under perioden 1606–1617 hölls totalt sex riksdagar på slottet, under ledning av Karl IX och hans son Gustav II Adolf. Den kanske viktigaste var riksdagen 1617, då föregångaren till Sveriges nuvarande riksdagsordning antogs.

Det klassicistiska slottet

Under senare hälften av 1600-talet började slottet förfalla och någon renovering blev inte aktuell förrän i slutet av 1750-talet. Nu förvandlades Örebro slott till ett stramt klassicistiskt slott med nästan platta tak. Ringmuren revs och ersattes av stenbroar och terrasser, alla bevarade än idag. Nu byggdes också en exklusiv våning för landshövdingen – en bostad som används än idag av Örebro läns landshövdingar. 1810 hamnade Örebro åter i rampljuset då Jean Baptiste Bernadotte valdes till svensk tronföljare Karl (XIV) Johan vid en riksdag i Örebro.

Fängelseslottet

Ända sedan medeltiden användes Örebro slott som fängelse. Från början var det kärntornets nedre del som fungerade som fänghåla, men med tiden kom flera av rummen på bottenvåningen och fjärde våningen att användas som fängelse, tortyrkammare och arrestlokaler. Här satt både danska, ryska och sachsiska soldater, ryska och polska generaler och svenska småtjuvar. Den mest ryktbare av slottets alla fångar var utan tvekan Lasse-Maja.

1900-talets slott

Vid en historieromantisk ombyggnad i slutet på 1800-talet fick Örebro Slott sitt nuvarande utseende. Hörntornen fick nya kupoltak, enligt en lätt romantiserad uppfattning av hur tornen såg ut på hertig Karls tid. Putsen knäckades bort och de två västra tornen höjdes en våning.

På 1920-talet tog länsstyrelsen över allt större delar och använde som kontor. I slutet av samma decennium renoverades landshövdingens våning och den gamla 1700-talsinredningen togs fram. Ungefär samtidigt inreddes Rikssalen och Vapensalen samt Engelbrektsrummet. I början av 1990-talet lämnade Länsstyrelsen slottet som nu fick en omfattande invändig renovering. De små kontoren återställdes till de stora salar de en gång varit och plåstfärger ersattes med kalkfärger. Det var dags att återställa det gamla.

EVENEMANG

Allmänna historiska visningar

Här får du veta allt om hur slottet blev till, vilka kungar som varit här samt en och annan fängslande fånghistoria. Visningen ges på både svenska och engelska. Lördagar och söndagar under perioden slutet av augusti till mitten på juni.

Spöket Laban på slottet

Numera bor Laban med familj och vänner på Örebro slott där de hittar på bus och äventyr. Och vet ni vad? Ni får gärna vara med! Under året kommer ni kunna träffa Laban och hans vänner runt om i slottet.

Sommarslottet 22 juni till 23 augusti

Upplev Örebro slott på egen hand, besök rum, källarvalv och torn som vanligtvis inte är öppna för allmänheten. Upptäck bortglömda delar och lyssna till nya spännande berättelser från det förflutna, om adelsmän, fångar och tjänstefolk och om kända och okända episoder från slottets långa och händelserika historia. Gå med på en guidad visning, träffa våra teaterkaraktärer, följ mysteriespåret och missa inte Labans del på slottet och barnens slottstorn där ni kan utmana varandra.

Sport- och påsklov på Örebro slott

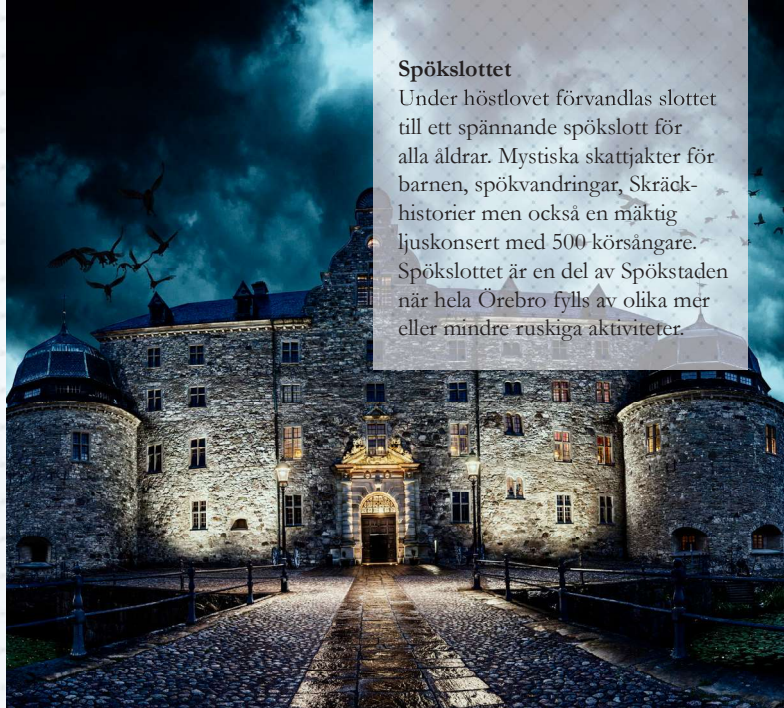
Slottet håller alltid öppet under skolloven med flertalet aktiviteter för stora och små. Gå en guidad visning, besök slottsbutiken, Örebro läns museums utställningar eller fika på Lill-Annas slottscafé. Lilla Spöket Laban och slottets kungliga karaktärer hittar såklart på upptåg. Under påsklovet kan en och annan häxa skymta förbi också.

Öppet residens

Två gånger per år öppnar landshövding Maria Larsson upp den vackra residensvåningen för allmänheten. Detta sker i samband med slottets dag och adventsfikat den första lördagen i december.

Julslottet

Upplev Örebro slott i julskrud med aktiviteter för alla åldrar. Ta del av historier om slottet, gamla jultraditioner, träffa våra kungliga karaktärer och självaste spöket Laban. Flera delar av slottet öppnas upp och man kan fritt gå runt och titta i de delar som är öppna.

Spökslottet

Under höstlovet förvandlas slottet till ett spännande spökslott för alla åldrar. Mystiska skattjakter för barnen, spökvandringar, Skräckhistorier men också en mäktig ljuskonsert med 500 körsångare. Spökslottet är en del av Spökstaden när hela Örebro fylls av olika mer eller mindre ruskiga aktiviteter.

EVENEMANG

Dressed for Success – Från Elizabeth till Downton

En klädsam del av filmhistorien flyttar in på slottet med originalkostymer från kända film- och tv-produktioner. Följ med på en resa genom historien från mitten av 1500-talet till 1900-talets början. Ett urval av de filmer och serier som kommer vara representerade är välkända Downton Abbey, The Danish girl och The King's speech. Totalt är det ett 30-tal originalkostymer och objekt från ett tiotal produktioner. Utställningen är en del av sommarslottet och visas 22 juni – 23 augusti.

VERKSAMHETER

Slottsbutiken

I sydvästra tornet finns Örebro slotts besökcenter med spännande slottsvaror, medeltida klänningar och mantlar, riddarhjälmarna och tiaror eller vad sägs om Örebro slotts alldeles egen vapensköld? Vi är också experter på slottet och berättar om allt som finns att se och göra.

Lill-Annas slottscafé

Fika kungligt gott på Lill-Annas slottscafé. I lokaler med en lång historia som renoverats om varsamt under flera år kan man nu äntligen avnjuta god mat, fika och dryck. Lill-Annas bageri som är ett känt lokalt företag sedan 1992 öppnade portarna på Örebro slott 2018 och finns i slottets sydöstra torn. Sommartid finns det utservningar på slottets terrasser.

Örebro läns museum på slottet

Örebro läns museum har utställningslokaler på Örebro slott med både konst och historia. I ena tornets nyrenoverade lokaler finns den permanenta utställningen *Barnet i tornet* med den kände konstnären Jan Häfström. I anslutning till *Barnet i tornet* finns även *Möjligheternas spegel – sinnenas begär* - en utställning om vårt konsumtionssamhälles rötter i Karl Johan-tiden för 200 år sedan. Ovanför slottsbutiken finns slottshistoriska modeller som berättar om slottets byggnadshistoria, från medeltid fram till våra dagars slott.

Barnens slott

Upplev något nytt och supergammalt på samma gång! När slottet byggdes runt år 1300 så var det möjligen ingen höjdarplats för barn. Det var väl inte superhett under de kommande 650 åren heller om vi skall vara ärliga, men nu är det skillnad. Nu går det att upptäcka det magiska slottet på egen hand. Det går till och med att ha födelsedagskalas här bland dammiga spöken, riddarrustningar och fuktiga fängelsehålor. Det är ändå svårslaget. Det här är barnens slott, fyllt till bredden av spännande historier och mystiska saker. Kom och upplev!

Slottet för grupper

Det finns flera spännande, roliga och intressanta visningar hos oss. Från historiska visningar till temavisningar och läskiga spökvandringar. Om ni är en grupp eller ett större sällskap så går det alltid bra att kontakta oss med egna önskemål så kan vi planera ett program som passar just er. Att boka en visning kan man göra året runt och alla tider på dagen. Kombinera gärna också med en fika eller lunch i slottscafét.

Slottet för möte och fest

Örebro slott har varit en plats för möten och fester sedan slutet på 1300-talet. Många av Sveriges kungligheter har igenom historien använt slottet till båda. Här införde Gustav Vasa arvet, här har Gustav II Adolf hållit riksdag och här höll Karl XIV Johan sitt första (och sista) tal på svenska. Idag behöver man inte vara en kunglighet för att använda slottet som kan bokas för möte eller fest oavsett om du är privatperson eller företag.

KONTAKT

+46 19 21 44 99

info@orebroslott.se

#orebroslott

www.orebroslott.se

rebro

Örebro slott förvaltas av: STATENS
FASTIGHETSVÄRK